

Bosna i Hercegovina
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
**AGENCIJA ZA NADZOR OSIGURANJA
FEDERACIJE BOSNE I HERCEGOVINE**
S A R A J E V O

Na osnovu člana 128. stav (2) tačka i) i stav (4) Zakona o osiguranju („Službene novine Federacije BiH“, br. 23/17 i 103/21) a u vezi sa čl. 9., 11. i 71. Zakona o obaveznim osiguranjima u saobraćaju („Službene novine Federacije BiH“, br. 57/20 i 103/21), Agencija za nadzor osiguranja Federacije Bosne i Hercegovine, u okviru vršenja općih ovlaštenja, daje

**UPUTU O POSTUPANJU DRUŠTAVA ZA OSIGURANJE
ZA POSTIZANJE ZAKONITOG VOĐENJA U OBLASTI OBAVEZNOG OSIGURANJA OD
AUTOODGOVORNOSTI**

U cilju ostvarivanja regulatorne i nadzorne funkcije kao i stvaranja dodatnog povjerenja na tržištu u poslove osiguranja i sprječavanja obavljanja poslova osiguranja koji su u suprotnosti sa zakonom i podzakonskim aktima, Agencija za nadzor osiguranja Federacije Bosne i Hercegovine (U daljem tekstu: Agencija za nadzor) je pristupila donošenju Upute o postupanju društava za osiguranje za postizanje zakonitog vođenja poslova u oblasti obaveznog osiguranja od autoodgovornosti (dalje u tekstu: Uputa).

Uputa se odnosi na društva za osiguranje koja u Federaciji Bosne i Hercegovine obavljaju poslove neživotnog osiguranja vrste osiguranja 10 - osiguranje od odgovornosti za upotrebu motornih vozila iz člana 9. stav (2) tačka j) Zakona o osiguranju („Službene novine Federacije BiH“, br. 23/17 i 103/21), što uključuje i društva za osiguranje sa sjedištem u Republici Srpskoj koja usluge osiguranja u Federaciji Bosne i Hercegovine pružaju putem podružnica registriranih u Federaciji Bosne i Hercegovine, kao i na subjekte u poslovima posredovanja u osiguranju na osnovu Zakona o posredovanju u privatnom osiguranju („Službene novine Federacije BiH“, br. 22/05, 8/10 i 30/16).

Uputa ima za cilj dodatno podizanje svijesti osiguravajućih društava na obaveze iz zakonskih i podzakonskih akata, kontinuiranu kontrolu ispravnosti postupanja vlastite i vanjske prodajne mreže, kao i obavezu informisanja korisnika usluga osiguranja o obavezama društava za osiguranje u poslovima obaveznog osiguranja od autoodgovornosti.

Uputa se daje sa ciljem da se društvima za osiguranje, njihovim zaposlenicima, subjektima u poslovima posredovanja u osiguranju na osnovu Zakona o posredovanju u privatnom osiguranju i korisnicima usluga u osiguranju dodatno ukaže na posljedice eventualnih kršenja odredbi novog Zakona o obaveznim osiguranjima u saobraćaju („Službene novine Federacije BiH“, br. 57/20 i 103/21, u daljem tekstu Zakon) koji je stupio na snagu 27.08.2020. godine.

Agencija za nadzor je prilikom donošenja Upute uvažila okolnost da obavezno osiguranje od autoodgovornosti ima dominantno učešće u ukupno obračunatoj premiji na tržištu neživotnih osiguranja Federacije Bosne i Hercegovine, uslijed čega ova vrsta osiguranja ima i poseban društveni značaj, imajući u vidu broj vozila, broj saobraćajnih nezgoda i ukupne štetne posljedice koje nastaju po tom osnovu.

U tom kontekstu, Agencija za nadzor prepoznaje, kao osnovni problem, koji je duži period prisutan u provođenju ove vrste osiguranja, nepoštivanje administrativno utvrđene premije osiguranja na tržištu osiguranja Federacije Bosne i Hercegovine.

Modaliteti povrata dijela premije osiguranja - novca ili posrednih pogodnosti osiguranicima kojima se posredno umanjuje obračunata premija osiguranja, odnosno daje popust suprotno propisanom načinu obračuna premije osiguranja, ili se vrše isplate posrednicima u osiguranju koja nemaju karakter provizije su prepoznati i od strane zakonodavca koji je ove anomalije u obrazloženju Zakona istakao kao jedan od bitnih razloga za donošenje Zakona.

Agencija za nadzor će u cilju otklanjanja nepravilnosti koje su se pokazale u praksi poduzeti pojačane aktivnosti na nadzoru poslovanja društava za osiguranje suprotno važećim tarifama premija, slijedom čega će, ukoliko se ustanovi postupanje koje je u suprotnosti sa članom 71. st. (1) i (2) Zakona, izreći mjere iz člana 71. stav (3) Zakona.

Sva postupanja koja se mogu dovesti u vezu sa nekim od povreda odredbi član 71. stav (1) i (2) Zakona utječu na porast troškova provođenja osiguranja, te posljedično dovode do slabljenja finansijskog položaja društava za osiguranje i do nemogućnosti naknade štete osiguraniku u slučaju nastanka osiguranog slučaja, budući da se premija osiguranja ne utvrđuje u skladu sa procjenom rizika.

Ovakva nezakonita praksa je dovela do povećanja troškova društava za osiguranje iznad propisanog režijskog dodatka čime su društva za osiguranje izložena riziku nesolventnosti i nelikvidnosti, odnosno ugroženo je akumuliranje sredstava za pokriće tehničkih rezervi osiguranja, a kao neposredni efekt se javljaju negativne posljedice po osobe koje imaju pravo na osiguravajuće pokriće i naknadu iz osiguranja.

Opisane prakse postupanja pojedinih osiguravajućih društava nisu dozvoljene, te je obaveza društava za osiguranje koja posluju na tržištu osiguranja od autoodgovornosti da iste trenutno obustave, kao i da raskinu sve ugovore koji su osnov za opisana i slična neposredna i posredna davanja.

Agencija za nadzor će u postupku nadzora utvrđivati postojanje povrata novca, izuzev povrata premije osiguranja u skladu sa Odlukom o uslovima za osiguranje vlasnika vozila od odgovornosti za štetu prouzrokovanu trećim licima („Službene novine Federacije BiH“, br. 77/20, 42/22 i 85/22 - u daljem tekstu: Uslovi) i druga posredna ili neposredna davanja osiguraniku u vezi sa zaključenim ugovorom o osiguranju i naplaćenom premijom, koji uključuju, a ne ograničavaju se na:

- a) odobravanje gratis polica kao i vaučera za proizvode osiguravatelja za bilo koju vrstu osiguranja direktno ili indirektno vezanih uz policu osiguranja od autoodgovornosti;
- b) učestvovanje u troškovima police osiguranja za druge vrste osiguranja, osim popusta predviđenih uslovima i tarifom za predmetnu vrstu osiguranja;
- c) direktno ili indirektno plaćanje troškova tehničkih pregleda za osiguranika kao i drugih troškova na stanici za tehnički pregled vozila ili omogućavanje bilo kakvih vrijednosnih ili cjenovnih benefita osiguranicima;

- d) direktno ili indirektno plaćanje troškova baždarenja tahografa, goriva, besplatnog servisa i sl. za osiguranika, kao i davanje poklon bonova osiguranicima;
- e) direktno ili indirektno plaćanje troškova usluge registracije vozila ili učešće u drugim troškovima registracije vozila;
- f) naplata premije osiguranja na način koji je u suprotnosti sa Uslovima i Odlukom o načinu utvrđivanja tarife premije i cjenovnika za osiguranje vlasnika vozila od odgovornosti za štetu prouzrokovanu trećim licima („Službene novine Federacije BiH“, broj: 77/20, 42/22 i 85/22 - u daljem tekstu: Tarifa), (npr. odobravanje plaćanje na rate, odgođeno plaćanje i sl., osim kartičnog plaćanja);
- g) povrat dijela premije osiguranja direktno ili indirektno žiralno ili gotovinski, osim povrata neiskorištenog dijela premije u skladu sa Uslovima;
- h) direktno ili indirektno omogućavanje imovinske koristi osiguraniku kao nagrade za sklapanje police osiguranja od autoodgovornosti kroz druga materijalna, gotovinska i bezgotovinska davanja suprotna zakonskim propisima, ekonomskim načelima, pravilima struke osiguranja, dobrim poslovnim običajima i poslovnom moralu.

U slučaju da se u postupku nadzora utvrdi da društvo za osiguranje obračunava i naplaćuje premiju osiguranja od autoodgovornosti suprotno važećim tarifama premija, bilo direktno ili putem subjekata u poslovima posredovanja u osiguranju na osnovu Zakona o posredovanju u privatnom osiguranju, Agencija za nadzor će tom društvu za osiguranje, u skladu sa članom 71. stav (3) Zakona izreći mjeru privremene zabrane zaključivanja ugovora o osiguranju od autoodgovornosti u trajanju od 30 do 180 dana o čemu će obavijestiti nadležni organ za registraciju vozila i vođenje evidencija o saobraćajnim nesrećama u Federaciji Bosne i Hercegovine.

Društva za osiguranje su dužna da sa sadržajem Upute upoznaju upravne i nadzorne organe društava za osiguranje, sve zaposlene, kao i zastupnike u osiguranju sa kojima imaju zaključene ugovore.

Društva za osiguranje su dužna da na vidnom mjestu na svakom prodajnom mjestu trajno istaknu tekst ove Upute, kako bi se sa sadržajem iste upoznali osiguranici, odnosno ugovarači osiguranja.

Društva za osiguranje su dužna da na vidnom mjestu na svakom prodajnom mjestu, uz tekst Upute, trajno istaknu IZVOD iz ZAJEDNIČKE TARIFE PREMIJA ZA OSIGURANJE OD AUTOODGOVORNOSTI za najzastupljenije premijske grupe (npr. PREMIJSKA GRUPA 1 - PUTNIČKI AUTOMOBILI, PREMIJSKA GRUPA 2 - TERETNA VOZILA i PREMIJSKA GRUPA 3 – AUTOBUSI).

Agencija za nadzor poziva društva za osiguranje, kao i ugovarače osiguranja i osiguranike da, u slučaju saznanja o nepostupanju po zakonskim i podzakonskim odredbama kojima je regulisan način postupanja društava za osiguranje prilikom zaključivanja ugovora o osiguranju od odgovornosti za motorna vozila, odnosno saznanja o davanju nedozvoljenih vidova popusta od strane drugih društava za osiguranje, bilo direktno ili putem zastupnika u osiguranju koji rade u ime i za račun ili samo za račun društava za osiguranje, dopisom obavijeste Agenciju

za nadzor, te dostave dokumentaciju, odnosno dokaze kojima potkrjepljuju svoja saznanja, redovnom poštom ili na elektronsku adresu: ao@nados.ba.

Uprave društava za osiguranje dužne su osigurati poslovanje društava u skladu sa zakonskim propisima kao i u skladu sa propisima donesenim na osnovu zakona od strane Agencije za nadzor, a u slučaju nepostupanja u skladu sa zakonima koji uređuju ovu oblast, podzakonskim aktima donesenim na osnovu tih zakona.

Agencija za nadzor će, u okviru zakonskih ovlasti poduzeti sve potrebne aktivnosti i mjere u cilju osiguranja zakonitog poslovanja društava za osiguranje u oblasti obaveznih osiguranja od autoodgovornosti.

Uputa o postupanju društava za osiguranje za postizanje zakonitog vođenja poslova u oblasti obaveznog osiguranja od autoodgovornosti stupa na snagu danom donošenja.

Svi postupci započeti po Mjerama za postizanje zakonitog vođenja poslova društva za osiguranje u oblasti obaveznog osiguranja od automobilske odgovornosti broj: 01-059-2254/21 od 06.07.2021. godine nastavit će se voditi po ovoj Uputi.

Donošenjem ove Upute prestaju da važe Mjere za postizanje zakonitog vođenja poslova društva za osiguranje u oblasti obaveznog osiguranja od automobilske odgovornosti broj: 01-059-2254/21 od 06.07.2021. godine.

Broj: 01-059-4187/22
Sarajevo, 14.12.2022. godine

